

Baráttan stendur og fellur með því að **sýna samstöðu**

- Kristín Hjálmarsdóttir, fyrrum formaður lðju, tekin tali

Kristín Hjálmarsdóttir starfaði lengi í forystusveit verkalyðsmála á Akureyri. Hún var formaður lðju frá 1981-1995 en hafði áður verið í stjórn félagsins og varaformaður þess. Hún er fædd á Akureyri, bjó í 10 ár á Halllandsnesi, en er nú flutt heim á ný, eins og hún segir sjálf.

Árið 1996, ári eftir að Kristín lét af embætti formanns, var hún gerð að heiðursfélaga í lðju. Kristín hefur þó komið að ýmsum málum fyrir verkalyðshreyfinguna eftir að hún lét af störfum og sat m.a. í afmælisnefndinni sem skipulagði 100 ára afmæli samfellds verkalyðsstarfs í Eyjafirði fyrr á þessu ári.

Kristín segir að áhuginn á verkalyðsmálum hafi alltaf verið fyrir hendi, en að hún hafi ekki farið út í þau af alvöru fyrr en hún fór út á vinnumarkaðinn á ný eftir að hafa sinnt börnum og heimili um nokkurra ára skeið. „Þegar ég fór á ný út á vinnumarkaðinn þá byrjaði ég sem trúnaðarmaður á Heklu, þar sem ég starfaði. Nú það vatt upp á sig og fór ég fljótlega að taka þátt í ýmsum störfum félagsins. lðja var blandað félag og þó svo að konur væru í meirihluta þá voru þær færri í stjórn og í trúnaðarráðum félagsins, en ég lét það nú ekki stoppa mig.

Ætli það hafi ekki verið árið 1965 sem ég byrjaði að starfa af einhverju ráði í félaginu. Ég hóf störf á skrifstofu félagsins 1980 og árið eftir tók ég við formennsku þegar Jón Ingimarsson, þáverandi formaður, féll frá. Ég hætti sem formaður árið 1995 en hef stundum verið fengin til að sinna ákveðnum verkefnum fyrir félagið eftir það.“

Skemmtilegt en oft erfitt

Kristín segir að hún hafi nú lent í ýmsu á þessum árum.

„Það var skemmtilegt að standa í þessu og ég sé ekki eftir tímanum sem fór í þetta. Ég lærði mikið af því að standa í þessu brasi og þó ég hafi stundum alveg verið að því komin að kikna undan álaginu, komst ég alltaf í gegnum þetta. Það var ekki mikið um verkfallsátök á minni vakt, en ég man samt eftir því að það voru einhver átök í gangi sem stóðu sem betur fer ekki yfir í langan tíma.

Þetta var og er enn allaf sami bardaginn, en stór hluti af baráttunni fór fram hjá Alþýðusambandi Íslands. Starfinu fylgdu auðvitað mikil ferðalög og oft kom það fyrir að maður þurfti að hanga fyrir sunnan í tíma og ótíma, það var nú ekki alltaf skemmtilegt. Ég man sérstaklega eftir einni Hvítasunnuhelgi sem ég þurfti að vera fyrir sunnan. Ég var búinn að biðja forseta Alþýðusambandsins nokkrum sinnum um að fá að fara heim

Við gamla lðjufánann. Kristín og Höskuldur Stefánsson fremst, aftan við eru Leifur Thorarensen og Jóhann Tr. Sigurðsson.

Myndin er tekin á 10 ára afmæli Landsambands iðnverkfólks. Talið f.v.: Barbara Arnars, Kristín, Leifur Thorarensen, Guðlaugur Bergmann, Guðmundur Þ. Jónsson formaður, Bjarni Jakobsson, Sigríður Skarphéðinsdóttir, Sigurbjörg Sveinsdóttir og Dröfn Jónsdóttir.

Á ASÍ-þingi.

Kristín í ræðustól á 1. maí 1995.

um helgina og koma aftur til baka á mánuðeginum, en það var ekki hægt því allir áttu að vera á staðnum. Nú en auðvitað fór það svo að ekkert gerðist um helgina, eins og ég var nokkuð viss um," segir Kristín.

Vantar meiri samheldni

Kristín segir að það hafi orðið töluverðar breytingar á ekki fleiri árum hvað varðar starfsemi stéttarfélaganna. „Það er nú ekki annað hægt að segja en að þetta sé á réttari leið, það hefur orðið töluvert mikil breyting á ekki fleiri árum. Mér finnst samt eins og það vanti meiri samheldni og nefni í því sambandi að engin 1. maí ganga var farin í ár. Ég varð mjög hissa á því, ekki síst vegna þess að við eru nýlega búin að minnast 100 ára afmælis samfelldrar verkalyðsbaráttu hér í Eyjafirði. Það eitt og sér hefði verið tilefni til að labba, en þegar forystan hefur misst áhugann, hvað þá með hinn almenna félagsmann? Við megum ekki gleyma því að baráttan stendur og fellur með því að sýna samstöðu.

Þessi umræða er ekki ný af nálinni því á þeim árum sem ég stóð í þessari baráttu þá heyrðust alltaf raddir, sérstaklega frá efri lögum hreyfingarinnar, um að þetta væri úrelt og gamaldags og að það ætti ekki að vera að efna til göngu 1. maí. Mér finnst þetta ekki góð stefna og trú því að þetta verði endurskoðað fyrir næsta ár. Auðvitað var maður oft óheppinn með veður og slíkt, en ætli þeir hafi nú ekki látið sig hafa það, þeir sem voru að berjast í upphafi fyrir bættum kjörum.“

Sameining af hinu góða en...

Kristín segir að sameining stéttarféлага sé áhugaverð þróun, en segir jafnframt að það verði að passa sig vel í slíkum málum. „Þó ég hafi verið hætt að vinna þá kom ég að sameiningu Einingar og Íðja á sínum tíma. Mér fannst það áhugaverð þróun og í raun það eina rétta í stöðunni. Þannig var að Íðja missti megnið af félagsmönnum sínum þegar verksmiðjurnar hrundu. Þá átti sér stað alveg rosaleg fækkun og því var þetta það eina í stöðunni til að fá fram sterkari heild.

Nú er verið að tala um frekari sameiningu hér í Eyja-

firði og eflaust er hægt að færa rök fyrir því að sameina eigi þessi félög. Við megum samt aldrei gleyma einstaklingunum, því þeir eru grunnur félaganna. Við verðum líka að vara okkur á því að félögin verði ekki alltof stór. Það er nauðsynlegt að persónulegu kynnin haldist, sem getur verið erfitt ef umfangið verður of mikið. Íðja var frekar lítið félag og algengt var að fólk kom á skrifstofuna til að spjalla og fá sér kaffisopa. Ég veit að þjóðfélagið er orðið breytt í dag, hraðinn orðinn mikill og menn gefa sér lítinn tíma í slíka hluti, en samt sem áður verða tengslin við félagsmenn alltaf að vera persónuleg. Þannig var það í Íðju og ég held að það hafi haft mikið að segja.“

Þarf að skapa góða aðstöðu

Þegar talið berst að atvinnuástandinu í bænum, segir Kristín að erfitt sé að koma fram með einhverja töfra- lausn til að draga úr því atvinnuleysi sem sé ríkjandi á svæðinu. „Því miður þá virðist vera frekar dauft yfir atvinnulífinu hér í bæ og eins finnst mér það frekar einhæft. Það vantar eitthvað til að koma með fjölbreytileika inn í það en hvað það ætti að vera veit ég ekki. Auðvitað er þetta líka spurning um hversu stjórn bæjarfélagsins er viljug til að búa þeim fyrirtækjum góða aðstöðu sem hingað vilja flytja.

Ég get nú ekki annað en spurt hvaðan verðmætin koma ef við eigum að lifa á verslun og þjónustu, eins og mér finnst staðan vera hér í bæ. Hver á að skapa verðmætin? Það vantar fleiri störf í grunngreinarnar, það hefur mikið breyst frá því að Akureyri var þekkt sem iðnaðarbær.“

Krafan er enn sú sama

„Það virðist sem krafan sé enn sú sama í dag og í þá tíð er menn hófu baráttuna, það að við getum lifað á dagvinnulaunum. Enn erum við á þessum sama reit. Auðvitað hefur mjög margt áunnist á þessum tíma, en krafan er enn sú sama. Hinn almenni verkamaður getur ekki lifað á dagvinnunni einni saman og því er nauðsynlegt að breyta,“ segir Kristín að lokum.

Heiðursfélaginn Kristín 1996.

Kristín fánaberi á 1. maí, ekki í fyrsta sinn.